

Vraag nr. 53
van 12 november 1998
van de heer JOS DE MEYER

Bodemverontreiniging Kruibeke – Milieu en gezondheid

Uit de studie "De socio-economische gevolgen voor de land- en tuinbouw van de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde" (projectnummer 12410, opdrachtgever administratie Land- en Tuinbouw) blijkt nogmaals dat er in deze gemeente ernstige bodemverontreiniging is.

1. Wat is de juiste omvang van deze verontreiniging (welke delen van welke deelgemeenten) ?
2. Welke schadelijke stoffen worden waar aange troffen ? Hoe is deze verhouding tot de vigerende normen ?
3. Is de verontreiniging in alle deelgemeenten even ernstig aanwezig ?
4. Wat zijn de mogelijke oorzaken van deze verontreiniging ?
5. Wat zijn de mogelijke gevolgen voor het leefmilieu ? Is het noodzakelijk om maatregelen te treffen ? Zo ja, welke ? Is bodemsanering noodzakelijk ? Voor welk gebied, met welke oppervlakte ?
6. Wat zijn de mogelijke financiële gevolgen van deze maatregelen ? Door wie te vergoeden ?
7. Wat zijn de gevolgen voor het freatisch grondwater mochten deze vervuilde delen van de polder permanent bij elk hoogtij onder water staan ?
8. Wat zijn de consequenties hiervan bij een mogelijke realisatie van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde ?

N.B. Een gelijkaardige vraag werd gesteld aan mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid.

Antwoord

1-5

De studie "De socio-economische gevolgen voor de land- en tuinbouw van de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Ru-

pelmonde" opgesteld door de administratie Land- en Tuinbouw (ALT), is door de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM) opgevraagd teneinde een evaluatie te kunnen maken van de conclusies.

De OVAM heeft wel beperkte informatie over de bodemtoestand op de linkeroever van de Schelde, tegenover de vestiging van de NV Union Minière (UM) in Hoboken.

De resultaten waarop de OVAM zich heeft gebaseerd om de terreinen van UM-Hoboken op de lijst van de te saneren gronden (artikel 30, lijst vastgelegd door de Vlaamse regering op 21 mei 1997) te plaatsen, zijn opgenomen in het oriënterend bodemonderzoek dat door de NV Ecolas werd uitgevoerd in 1995 en dat eind 1996 aan de OVAM werd bezorgd voor conformverklaring. Onlangs ontving de OVAM van de gemeente Kruibeke drie analyseverslagen. Dit document is niet te beschouwen als een oriënterend bodemonderzoek in de zin van het bodemsaneringsdecreet.

In de drie stalen wordt telkens een overschrijving van de bodemsaneringsnorm (BSN) (bestemmings-type landbouw) voor cadmium vastgesteld (1,27 x BSN, 1,55 x en 1,63 x). In één staal wordt de BSN voor lood overschreden (1,18 x). Dit stemt overeen met de vaststellingen in het Ecolas-rapport. Daar het historische bodemverontreiniging betreft, dient er te worden nagegaan of dergelijke concentraties een ernstige bedreiging vormen.

Over de evolutie van de bodemverontreiniging is momenteel weinig informatie beschikbaar.

Een belangrijk gegeven is evenwel dat UM in het kader van het convenant met de OVAM (van 27 november 1997) bezig is met de uitvoering van de eerste fase van een bodemsanering, namelijk het beschrijvend bodemonderzoek. De OVAM heeft het voorstel van het beschrijvend bodemonderzoek geamendeerd en onder meer gesteld dat tevens de luchtdepositie dient te worden onderzocht. De gegevens met betrekking tot evolutie en risico zullen hierin worden opgenomen.

Uit het vroeger Ecolas-rapport wordt reeds afgeleid dat de concentratie aan zware metalen afneemt naarmate de afstand tot UM toeneemt. Een andere vaststelling is dat de kwaliteit van het grondwater nagenoeg niet negatief wordt beïnvloed. In één peilput wordt een aanrijking met lood vastgesteld en in twee andere met zink.

Deze gegevens moeten echter in de juiste context worden geplaatst. De bodemsaneringsnormen zijn

in onderhavig geval gebaseerd op de WGO-normen (Wereldgezondheidsorganisatie) voor drinkwaterproductie. Voor zink is het gehalte circa 230 microgram/liter ($\mu\text{g/l}$), terwijl de norm 100 $\mu\text{g/l}$ is. De maximaal toelaatbare concentratie bij consumptie is echter 5.000 $\mu\text{g/l}$, zodat er in deze omstandigheden bezwaarlijk kan worden gesproken van een ernstige bedreiging. Uit ervaring weten we bovendien dat de gemiddelde waarde voor zink in het freatisch grondwater in Vlaanderen zich meestal situeert tussen de 150 en 350 $\mu\text{g/l}$. De voormelde gehalten zijn dan ook te beschouwen als een normale waarde. De kritische parameter in het vaste deel van de bodem is echter cadmium, en hiervoor merken we geen impact op het grondwater.

Om na te gaan of de verontreiniging zich heeft verspreid in de deelgemeenten en overal even ernstig is, dient het beschrijvend bodemonderzoek uitsluitend te geven.

Een beschrijvend bodemonderzoek wordt ingesteld om de ernst van bodemverontreiniging vast te stellen. Het beoogt een beschrijving te geven van de aard, de hoeveelheid, de concentratie en de oorsprong van de verontreinigende stoffen of organismen, de mogelijkheid op verspreiding ervan en het gevaar op blootstelling eraan van mensen, planten en dieren en van het grond- en oppervlaktewater, evenals een prognose van de spontane evolutie van de verontreinigde bodem naar de toekomst toe.

Het beschrijvend bodemonderzoek dient eveneens aan te geven of er maatregelen dienen te worden getroffen in afwachting van een sanering.

Op die gronden waar het beschrijvend bodemonderzoek aantoont dat een historische bodemverontreiniging een ernstige bedreiging vormt, wordt een bodemsaneringsproject opgesteld en worden bodemsaneringswerken uitgevoerd. In het project worden dan meer concreet de maatregelen opgenomen die zullen worden getroffen.

6.

Artikel 32, § 1 van het decreet vermeldt dat, onverminderd het laatste lid van artikel 14 van het decreet van 20 april 1994 tot wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, de aansprakelijkheid voor de kosten en de verdere schade bedoeld in artikel 25 bij historische bodemverontreiniging wordt vastgesteld overeenkomstig de aansprakelijkheidsregels die van toepassing waren vóór de datum van inwerkingtreding van het bodemsaneringsdecreet.

De gevolgen die zouden optreden bij de inrichting als overstromingsgebied zijn momenteel nog niet onderzocht.

Onder meer de uitloogbaarheid dient te worden bekeken, maar op basis van de actuele resultaten van het grondwater en de verontreinigingsgraad in het vaste deel kan men aannemen dat er vermoedelijk geen problemen rijzen. Onderzoek dient dit te bevestigen.

Bij dit onderzoek zal men er rekening moeten mee houden dat het onder water staan van de polder bij hoogtij tot gevolg kan hebben dat tijdelijk de waarschijnlijk natuurlijke kwelstroom wordt tegengehouden, of zelfs wordt omgekeerd, dit wil zeggen dat er infiltratie ontstaat. Verontreiniging kan (afhankelijk van de samenstelling van het infiltrerend water en de aard van de verontreiniging) landinwaarts dringen.